

SYLABUS – OPIS ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU

I. Informacje ogólne

1. Nazwa zajęć/przedmiotu: **Polityka międzynarodowa, bezpieczeństwa i współpracy regionalnej państw Europy Wschodniej**
2. Kod zajęć/przedmiotu: 18-PMBW-23uST1
3. Rodzaj zajęć/przedmiotu: Fakultatywny, **obowiązkowy w ramach modułu na ścieżce tematycznej 1**
4. Kierunek studiów: **wschodoznawstwo**
5. Poziom studiów: **II stopień**
6. Profil studiów: **ogólnoakademicki**
7. Rok studiów (jeśli obowiązuje): **I**
8. Rodzaje zajęć i liczba godzin: **15 wykładu**
9. Liczba punktów ECTS: **2**
10. Imię, nazwisko, tytuł / stopień naukowy, adres e-mail prowadzącego zajęcia: **Grzegorz Skrukwa, prof. UAM dr hab., skrukwa@amu.edu.pl**
11. Język wykładowy: **polski**
12. Zajęcia / przedmiot prowadzone zdalnie (e-learning): w roku akademickim 2020/2021 przedmiot może być prowadzony zdalnie, zgodnie z decyzjami władz UAM w związku z sytuacją pandemiczną
- 13.

II. Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć/przedmiotu: przekazanie umiejętności posługiwania się pojęciami z zakresu wiedzy o współczesnej polityce międzynarodowej, bezpieczeństwie międzynarodowym i obronności, wyrobienie orientacji w głównych kierunkach polityki międzynarodowej i bezpieczeństwa Ukrainy, Białorusi i Mołdawii, wyrobienie umiejętności analizowania tekstów naukowych, eksperckich i publicystycznych na ten temat.
2. Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych (jeśli obowiązują): ogólne kompetencje humanistyczne
3. Efekty uczenia się (EU) dla zajęć i odniesienie do efektów uczenia się (EK) dla kierunku studiów:

Symbol EU dla zajęć/przedmiotu	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia EU student/ka:	Symbole EK dla kierunku studiów
PMBiWRPEuW_01	Ma pogłębioną wiedzę na temat problematyki obronności i bezpieczeństwa we współczesnym świecie oraz na temat historii najnowszej polityki obronności i bezpieczeństwa Ukrainy, Białorusi i Mołdawii	K_W01, K_W02
PMBiWRPEuW_02	Ma wiedzę na temat współczesnego interdyscyplinarnego dyskursu naukowego dotyczącego bezpieczeństwa i konfliktów zbrojnych	K_W06
PMBiWRPEuW_03	Potrafi formułować problemy badawcze i tezy dotyczące polityki międzynarodowej, bezpieczeństwa i współpracy regionalnej państw Europy Wschodniej poprzez krytyczną analizę materiałów źródłowych	K_U01
PMBiWRPEuW_04	Postępuje się precyzyjną terminologią z zakresu polityki międzynarodowej, bezpieczeństwa i współpracy regionalnej	K_U03
PMBiWRPEuW_05	prowadzić debatę na temat polityki międzynarodowej, bezpieczeństwa i współpracy regionalnej państw Europy Wschodniej	K_U04
PMBiWRPEuW_06	W oparciu o normy wynikające z prawa międzynarodowego i wartości europejskich, jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych oraz inspirowania i organizowania działalności na rzecz bezpieczeństwa Polski oraz pokoju i bezpieczeństwa w Europie i na całym świecie.	K_K03
PMBiWRPEuW_07	Jest gotów do prowadzenia profesjonalnego i etycznego (opartego o normy wynikające z prawa międzynarodowego i wartości europejskich) dyskursu o polityki międzynarodowej, bezpieczeństwa i współpracy regionalnej państw Europy Wschodniej	K_K06

4. Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się (EU) z odniesieniem do odpowiednich efektów uczenia się (EU) dla zajęć/przedmiotu

Treści programowe dla zajęć/przedmiotu:	Symbol EU dla zajęć/przedmiotu
Główne uwarunkowania i wyznaczniki polityki zagranicznej Ukrainy, Białorusi i Mołdawii. Ukształtowanie samodzielnej polityki zagranicznej nowych państw wschodnioeuropejskich po rozpadzie ZSRR.	PMBiWRPEuW_01-07
Historyczne tradycje wojskowe Ukrainy, Białorusi i Mołdawii i ich znaczenie dla współczesnej polityki bezpieczeństwa państw Europy Wschodniej	PMBiWRPEuW_01-07
Państwa Europy Wschodniej w światowym systemie bezpieczeństwa. Ukraina, Białoruś i Mołdawia wobec ONZ. Udział w operacjach pokojowych.	PMBiWRPEuW_01-07
Państwa Europy Wschodniej w europejskim systemie bezpieczeństwa. Ukraina, Białoruś i Mołdawia wobec OBWE, działalność OBWE na Ukrainie, Białorusi i Mołdawii.	PMBiWRPEuW_01-07
Państwa Europy Wschodniej w organizacjach i ugrupowaniach przestrzeni postradzieckiej: Ukraina, Białoruś i Mołdawia wobec WNP, GUAM, ODKB, JevrAzES. Państwa Europy Wschodniej w organizacjach i ugrupowaniach subregionalnych subregionów środkowoeuropejskiego (CEI), południowoschodnio europejskiego (RCC, SECI, SEECP) i czarnomorskiego (BSEC).	PMBiWRPEuW_01-07
Państwa Europy Wschodniej a NATO i Unia Europejska. Partnerstwo Wschodnie. Polsko-ukraińska współpraca wojskowa.	PMBiWRPEuW_01-07
Budowa Sił Zbrojnych Ukrainy i polityka bezpieczeństwa Ukrainy w l. 1991-2014. Denuklearyzacja Ukrainy i spór z Rosją o Flotę Czarnomorską. Ministeria obrony Ukrainy do 2013.	PMBiWRPEuW_01-07

5. Zalecana literatura:

Podstawowa (wskazane rozdziały):

Białoruś, Mołdawia i Ukraina wobec wyzwań współczesnego świata, red. T. Kapuśniak, K. Fedorowicz, M. Gołoś, Lublin 2009

Białoruś w stosunkach międzynarodowych, red. I. Topolski, Lublin 2009

Eberhardt Adam, *Gra pozorów. Stosunki rosyjsko-białoruskie 1991-2008*, Warszawa 2008

Polityka zagraniczna i bezpieczeństwa krajów Wspólnoty Niepodległych Państw, red. W. Baluk, Wrocław 2008

Skrukwa Grzegorz, *Udział Polski i Ukrainy w międzynarodowych operacjach i misjach wojskowych na rzecz pokoju (do 2001 roku)*, w: *Ukraina – Polska – Unia Europejska. Polityczny, gospodarczy i społeczno-kulturalny wymiar współpracy*, red. K. Jędraszczyk, O. Krasiewski, W. Sobczak, Wydawnictwo PTPN, Poznań 2012, s. 165-186

Skrukwa Grzegorz, *Pretorianie, korupcjonerzy i patrioci. Formacje siłowe państwa ukraińskiego w dobie Euromajdanu*, w: *Revolucja w imię Godności: Ukraiński Euromajdan 2013-2014*, red. G. Skrukwa, M. Studenna-Skrucka, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2015, s. 130-158.

Skrukwa G., *Krym w niepodległej Ukrainie: ojczyzna Tatarów Krymskich i obiekt rosyjskich aspiracji w: Ukraina: czas przemian po rewolucji godności*, red. A. Furier, FNCE, Poznań 2017, s. 193-231.

Solak Janusz, *Mołdawia – republika na trzy pęknięcia. Historyczno-społeczny, militarny i geopolityczny wymiar „zamrożonego konfliktu” o Naddniestrze*, Toruń 2009

Wilk Andrzej, *Najlepsza armia, jaką miała Ukraina. Zmiany w Siłach Zbrojnych Ukrainy po agresji rosyjskiej*, Warszawa 2017, Prace OSW nr 66

Wojna hybrydowa Rosji przeciwko Ukrainie w latach 2014-2016, red. W. Baluk, M. Doroszko, Lublin 2017

Baluk Wincenty, *Polityka zagraniczna i bezpieczeństwa*, w: *Białoruś*, red. B. J. Albin i W. Baluk, Wrocław 2004

Kurek Tomasz, *Polityka obronna*, w: *Białoruś*, red. B. J. Albin i W. Baluk, Wrocław 2004

Uzupełniająca:

Donbas in Flames. Guide to the Conflict Zone, ed. A. Maiorova, Lviv 2017

Kacewicz Michał, *Sotnie wolności. Ukraina od Majdanu do Donbasu*, Warszawa [2014]

Kosienkowski Marcin, *Naddniestrzańska Republika Mołdawska. Determinanty przetrwania*, Toruń 2010

Mitrokhin Nikolay, *Infiltration, Instruction, Invasion: Russia's War in the Donbass*, "Journal of Soviet & Post-Soviet Politics & Society" 2015, no 1, s. 219-249.

Parafianowicz Zbigniew, Potocki Michał, *Wilki żyją poza prawem. Jak Janukowycz przegrał Ukrainę*, Wołowiec 2015

Parafianowicz Zbigniew, Potocki Michał, *Kryształowy fortepian. Zdrady i zwycięstwa Petra Poroszenki*, Wołowiec 2016

Pieniążek Paweł, *Pozdrowienia z Noworosji*, Warszawa 2015

Wasiuta Olga, Wasiuta Sergusz, *Wojna hybrydowa Rosji przeciwko Ukrainie*, Kraków 2017

„Raport – Wojsko-Technika-Obronność”

„Rocznik Strategiczny”

Ośrodek Studiów Wschodnich www.osw.waw.pl

Ukrajńska Prawda www.pravda.com.ua

Ukraiński Militarny Portal mil.in.ua

III. Informacje dodatkowe

1. Metody i formy prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych EU (proszę wskazać z proponowanych metod właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne)

Metody i formy prowadzenia zajęć	X
Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień	X
Wykład konwersatoryjny	
Wykład problemowy	X
Dyskusja	
Praca z tekstem	X
Metoda analizy przypadków	
Uczenie problemowe (Problem-based learning)	
Gra dydaktyczna/symulacyjna	
Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych)	
Metoda ćwiczeniowa	
Metoda laboratoryjna	
Metoda badawcza (dociekania naukowego)	
Metoda warsztatowa	
Metoda projektu	
Pokaz i obserwacja	
Demonstracje dźwiękowe i/lub video	
Metody aktywizujące (np.: „burza mózgów”, technika analizy SWOT, technika drzewka decyzyjnego, metoda „kuli śniegowej”, konstruowanie „map myśli”)	
Praca w grupach	
Inne (jakie?) -	
...	

2. Sposoby oceniania stopnia osiągnięcia EU (proszę wskazać z proponowanych sposobów właściwe dla danego EU lub/i zaproponować inne)

Sposoby oceniania	Symbole EU dla zajęć/przedmiotu						
	01	02	03	04	05	06	07
Egzamin pisemny	X	X	X	X	X	X	X
Egzamin ustny							
Egzamin z „otwartą książką”							
Kolokwium pisemne							
Kolokwium ustne							
Test							
Projekt							
Esej							
Raport							
Prezentacja multimedialna							
Egzamin praktyczny (obserwacja wykonawstwa)							
Portfolio							
Inne (jakie?) -							
...							

3. Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Forma aktywności		Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny zajęć (wg planu studiów) z nauczycielem		15
Praca własna studenta*	Przygotowanie do zajęć	
	Czytanie wskazanej literatury	30
	Przygotowanie pracy pisemnej, raportu, prezentacji, demonstracji, itp.	
	Przygotowanie projektu	
	Przygotowanie pracy semestralnej	
	Przygotowanie do egzaminu / zaliczenia	15
	Inne (jakie?) -	
...		
SUMA GODZIN		60
LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ/PRZEDMIOTU		2

* proszę wskazać z proponowanych przykładów pracy własnej studenta właściwe dla opisywanych zajęć lub/i zaproponować inne

4. Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

bardzo dobry (bdb; 5,0): znakomite opanowanie faktografii z zakresu współczesnej historii polityki międzynarodowej, bezpieczeństwa i współpracy regionalnej państw Europy Wschodniej oraz ich uwarunkowań. Umiejętność sformułowania zwartej, spójnej, umocowanej teoretycznie wypowiedzi na temat polityki międzynarodowej, bezpieczeństwa i współpracy regionalnej państw Europy Wschodniej, będącej wysoce świadomą refleksją w znakomitym języku naukowym. Bardzo szerokie rozeznanie w krajowej i zagranicznej literaturze naukowej przedmiotu oraz dorobku analityczno-eksperckim. Bardzo świadome przestrzeganie etycznych norm dyskursu na temat stosunków międzynarodowych i bezpieczeństwa międzynarodowego.

dobry plus (+db; 4,5): bardzo dobre opanowanie faktografii z zakresu współczesnej historii polityki międzynarodowej, bezpieczeństwa i współpracy regionalnej państw Europy Wschodniej oraz ich uwarunkowań. Umiejętność sformułowania zwartej, spójnej, umocowanej teoretycznie wypowiedzi na temat polityki międzynarodowej, bezpieczeństwa i współpracy regionalnej państw Europy Wschodniej, będącej świadomą refleksją w bardzo dobrym języku naukowym. Szerokie rozeznanie w krajowej i zagranicznej literaturze naukowej przedmiotu oraz dorobku analityczno-eksperckim. Świadome przestrzeganie etycznych norm dyskursu na temat stosunków międzynarodowych i bezpieczeństwa międzynarodowego.

dobry (db; 4,0): dobre opanowanie faktografii z zakresu współczesnej historii polityki międzynarodowej, bezpieczeństwa i współpracy regionalnej państw Europy Wschodniej oraz ich uwarunkowań. Umiejętność sformułowania zwartej, spójnej, elementarnie umocowanej teoretycznie wypowiedzi na temat polityki międzynarodowej, bezpieczeństwa i współpracy regionalnej państw Europy Wschodniej, będącej refleksją w dobrym języku naukowym. Rozeznanie w krajowej i zagranicznej literaturze naukowej przedmiotu oraz dorobku analityczno-eksperckim. Świadome przestrzeganie etycznych norm dyskursu na temat stosunków międzynarodowych i bezpieczeństwa międzynarodowego.

dostateczny plus (+dst; 3,5): opanowanie faktografii z zakresu współczesnej historii polityki międzynarodowej, bezpieczeństwa i współpracy regionalnej państw Europy Wschodniej oraz ich uwarunkowań. Umiejętność sformułowania zwartej, spójnej, elementarnie umocowanej teoretycznie wypowiedzi na temat polityki międzynarodowej, bezpieczeństwa i współpracy regionalnej państw Europy Wschodniej, będącej refleksją w poprawnym języku naukowym. Rozeznanie w krajowej i zagranicznej literaturze naukowej przedmiotu oraz dorobku analityczno-eksperymentalnego. Przestrzeganie etycznych norm dyskursu na temat stosunków międzynarodowych i bezpieczeństwa międzynarodowego.

dostateczny (dst; 3,0): elementarne opanowanie faktografii z zakresu współczesnej historii polityki międzynarodowej, bezpieczeństwa i współpracy regionalnej państw Europy Wschodniej oraz ich uwarunkowań. Umiejętność sformułowania zwartej, spójnej, poprawnej językowo wypowiedzi pisemnej na temat polityki międzynarodowej, bezpieczeństwa i współpracy regionalnej państw Europy Wschodniej. Elementarne rozeznanie w krajowej i zagranicznej literaturze naukowej przedmiotu oraz dorobku analityczno-eksperymentalnego. Przestrzeganie etycznych norm dyskursu na temat stosunków międzynarodowych i bezpieczeństwa międzynarodowego.

niedostateczny (ndst; 2,0): nieznanostwo opanowanie faktografii z zakresu współczesnej historii polityki międzynarodowej, bezpieczeństwa i współpracy regionalnej państw Europy Wschodniej Rosji oraz ich uwarunkowań. Nieumiejętność sformułowania zwartej, spójnej, poprawnej językowo wypowiedzi pisemnej na temat polityki międzynarodowej, bezpieczeństwa i współpracy regionalnej państw Europy Wschodniej. Brak elementarnej rozeznania w krajowej i zagranicznej literaturze naukowej przedmiotu oraz dorobku analityczno-eksperymentalnego. Nieprzestrzeganie etycznych norm dyskursu na temat stosunków międzynarodowych i bezpieczeństwa międzynarodowego.